

Газет 1935 жылғы қазан айынан шығады

АЛАКӨЛ

Аудандық қоғамдық-саяси газет

Районная общественно-политическая газета

№9 (8095) 02. 03. 2024.
Сенбі / Суббота

Аудан әкімі А.Абдиновтың Алғыс айту күнімен ҚҰТТЫҚТАУЫ

Құрметті Алакөлдіктер!

Баршаңызды 1 наурыз – Алғыс айту күнімен шын жүректен құттықтаймын!

Бұл мейрам – өзара құрмет пен сенімнің, мейірім мен ізгіліктің мерекесі.

Алғыс айту күні – Қазақстан халқының бірлігін паш етеді, мейірімділіктің, өзара көмек пен жақсылықтың жаршысы болып саналады. Бүгінгі күн әр адам жақсылығы үшін алғыс алып, өзіне көрсетілген көмек, демеу үшін ризашылығын білдіретін күн.

Көктемнің алғашқы күнінде – тіршілік атаулы жанданып, жер-дүние жаңаратын кезеңде атап өтуі бұл мерекеге ерекше сән береді.

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев Қазақстан халқы Ассамблеясының «Әділетті Қазақстан: бірлік, тұрақтылық, даму» атты XXXII сессиясында: «Ынтымағы бекем жұрттың болашағы баянды болады. Біз бәріміз бір ел болып, татулық пен тұрақтылықты сақтау үшін еңбек етеміз» деп атап өтті. Қандай қиын кезеңде де ел тағдыры үшін ұйыса білетін ұлтымыздың ынтымақтығы баға жетпес байлығымыз. Ел бірлігін нығайту және Отанымызды өркендету – баршамыздың қасиетті борышымыз.

Ауданның әлеуметтік-экономикалық даму жылдамдығы жеделдесе, ол еңбектің ішінде сіздердің де үлестеріңіз мол. Бақытты болашақ - сіз бен біздің жұдырықтай жұмылып атқарар жемісті еңбегімізді қажет етері сөзсіз.

Қазақстан қоғамының келісімі мен татулығы – жарқын болашақтың берік іргетасы. Қазақстандағы 100-ден аса этностың әрқайсысы өзінің қайталанбас өрнегін салуының нәтижесінде біз біртұтас ұлтқа айналып отырмыз. 16 ұлттың өкілі тату-тәтті өмір сүріп жатқан біздің ақ айдынды Алакөл ауданы да болашаққа нық сеніммен қадам басып келеді.

Қадірменді жерлестер!

Баршаңызды мерейлі мереке Алғыс айту күнімен құттықтай отырып, мол игілік, мықты денсаулық, отбасыларыңызға бақ-береке мен амандық тілеймін!

Еліміздің біртектілігі мен бірлігі нығая берсін!

ПОЗДРАВЛЕНИЕ акима района А. Абдинова с Днем благодарности

Уважаемые алакольцы!

От чистого сердца поздравляю всех с 1 марта – Днем благодарности!

Этот праздник - праздник взаимного уважения и веры, милосердия и добра.

День благодарности олицетворяет единство народа Казахстана, является предвестником добра, взаимопомощи и поддержки. Сегодня день, когда каждый человек получает благодарность за добро и выражает признательность за оказанную ему помощь и поддержку.

Особый колорит этому празднику придает тот факт, что он отмечается в первый день весны – в период возрождения жизни и обновления Земли.

Глава государства Касым-Жомарт Тоқаев на XXXII сессии Ассамблеи народа Казахстана «Справедливый Казахстан: единство, стабильность, развитие» отметил: «Только сплоченный народ ждет светлое будущее. Нам нужно неустанно трудиться во имя поддержания мира и стабильности в нашей стране. Солидарность нашей нации, которая сумеет сплотиться за судьбу страны, является бесценным достоянием в любой трудный период. Наш общий священный долг - укрепление единства народа и работа во имя процветания страны.

Согласие и мир казахстанского общества - прочный фундамент светлого будущего. В результате того, что каждый из более чем 100 этносов Казахстана имеет свое уникальное выражение, мы становимся единой нацией. Наш благодатный Алакольский район, где дружно живут представители 16 национальностей, уверенно шагает в будущее.

Дорогие земляки!

Поздравляем всех с праздником - Днем благодарности и желаем крепкого здоровья и благополучия вашим семьям!

Пусть укрепится единство и сплоченность нашей страны!

Тұрғындармен кездесу жалғасуда

Аудан әкімі А.Абдинов өңір халқымен өткен жылдың есебін қорытындылау мен алдағы мақсат-міндеттерді айқындау мақсатында ауыл тұрғындарымен кездесу шаралары жалғасуда.

Ынталы ауылдық округі

Аудан басшысы А.Абдиновтың Ынталы ауылдық округінің тұрғындарымен кезекті кездесуі өтті.

Жиын барысында өңіріміздің әлеуметтік-экономикалық даму көрсеткіштеріне тоқталып, өткен жылы атқарылған ауқымды жұмыстарды қорытындылады.

Ынталы ауылының тұрғындары өздерін толғандырған өтініштерін жеткізе отырып, қант қызылшасын өсіру мәселесімен жүгінді. Аталған мәселеге аудан әкімі толығымен жауап беріп, округ әкіміне бірқатар тапсырмалар жүктеді.

Ауыл тұрғындарымен жеке қабылдау өтіп, 2 азамат жеке мәселелерін жеткізді. Атап айтсақ, жер және ұрлық мәселелерімен жүгінді.

Сондай-ақ, аудан әкімінің орынбасары А.Қабаев ауыл шаруашылығындағы бос жерлер бойынша ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын жүргізсе, Алакөл АПБ бастығының бірінші орынбасары, полиция подполковнигі Ерлан Маржимбаев ауыл тұрғындарына телефон алаяқтарынан сақтану жолы туралы баяндап өтті.

Бескөл ауылдық округі

Аудан әкімі А.Абдинов жұмыс кестесіне сәйкес Бескөл ауылдық округінің тұрғындарымен кездесіп қайтты.

Алдымен, 2023 жылы өңіріміздің әлеуметтік-экономикалық дамуы барысында атқарылған жұмыстарды қорытынды-

лап, есеп берді.

Бескөл ауылдық округінің тұрғындары тарапынан округке қарасты бірқатар өзекті мәселелер көтерілді. Атап айтсақ, Бұлақты ауылындағы ауыз су мәселесі, учаскелік полиция қызметкеріне қызметтік үй беру, қант қызылшасын өсіруге машина-трактор стансасын ашу, Бескөл ауылдық саябағын абаттандыру, қанғыбас иттер, тұрғын үйді жекешелендіру, көпқабатты тұрғын үйдің шатырының қирауы, мобильді интернет жүйесі мәселелері көтерілді. Аудан басшысы әр тұрғынның өтінішіне заңға сәйкес тиісті жауап ұсынып, енді бірін шешу үшін бөлім басшылары мен округ әкіміне тапсырмалар жүктеді.

Аудан әкімі ауыл тұрғындарын жеке мәселелері бойынша қабылдады. Қабылдауға 4 азамат жүгінді. Нақтылап өтсек, баспана мәселесі, Бескөл ауылдық мәдениет үйіне түрлі үйірмелер ашу, қатты отын қажеттілігі туралы өтініштер көтерілді.

Алакөл ауданының прокуроры, аға әділет кеңесшісі Ерлан Қасымбаев ауыл тұрғындарына телефон алаяқтарынан сақтану жолы, ауыл шаруашылығы жа-

нуарларын ұстау тәртібі және отбасындағы бала тәрбиесі жөнінде ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын жүргізді.

Ақтүбек ауылдық округі

Бүгін аудан әкімінің кезекті кездесуі Ақтүбек ауылдық округімен жалғасты.

Алдымен, аудан басшысы округ тұрғындарына ауданның даму перспективалары мен әлеуметтік-экономикалық өсуі бойынша өткен жылды қорытындылап, есеп берді.

Кездесуге аудандық бөлім, мекеме басшылары, құқық

қорғау органдары мен БАҚ өкілдері қатысты.

Кездесуде аудан әкімі Ақтүбек ауылдық округі тұрғындарының округке қатысты және жеке мәселелерін тыңдап, тиісінше жауапты мекеме өкілдеріне тапсырмалар берді. Нақтылап өтсек, көшеде бос жүрген иттер, жер мәселесі, жарықтың сенуі, Қабанбай және Тастанбек көшелерінің төменгі жағындағы электр бағандары мен трансформаторларға жөндеу жұмыстарын жүргізу өтініштері көтерілді.

Сондай-ақ, аудан әкімі жеке қабылдау өткізді. Қабылдауға 2 азамат келіп, жер алу мәселесімен жүгінді. Аудан басшысы тарапынан жер ҚР Заңына сәйкес кезекпен берілетінін жеткізді.

Сонымен қатар, Алакөл ауданы әкімі аппаратының жалпы бөлімшесінің басшысы А.Абсаликова ауыл тұрғындарына «Ресми тәртіпте Е-ӨТІНІШ жасау- проблемалық мәселені мемлекеттік органдармен бірге шешудің тиімді тәсілі» атты тақырыбында түсіндіріп өтті.

А.МҰРАТ,
аудан әкімінің баспасөз хатшысы.

Кәсіпкерлер мәселесі көтерілді

Жетісу облысының кәсіпкерлер палатасы Алакөл ауданының кәсіпкерлерімен кездесу өткізді. Бұл жиынға Жетісу облысы кәсіпкерлер палатасының төрағасы Д.Б.Оңалбаев, Жетісу облысы кәсіпкерлер палатасы атқарушы директорының сала-

лық даму жөніндегі орынбасары Б.Б.Мұсахан, Алакөл ауданының прокуроры Е.Қ.Қасымбаев, аудан әкімінің орынбасары А.М.Қабаев, Алакөл ауданының кәсіпкерлер кеңесінің төрағасы Д.Т.Қойшыбаев, облыстық кәсіпкерлер палатасының Алакөл аудандық фи-

лалының басшысы А.Б.Тоқтабаев қатысты.

Алдымен Д.Т.Қойшыбаев сөз сөйлеп, жиналысты ашқан соң, Д.Б.Оңалбаев кәсіпкерлерді қолдау үшін қандай жұмыс істеліп жатқанын айтып өтті. Содан кейін А.Қабаев сөз сөйлеп, аудандағы ауыр шаруашылығы саласы туралы айтып өтті.

Кәсіпкерлердің көтерген мәселелердің қатарында жүгері дақылдарын сату, өткізу мәселесі, туристік саладағы, статистикалық есептер, субсидиялау, гранттар, «Ауыл аманаты» бағдарламасы шеңберінде жеңілдетілген несиелеу және тағы басқа мәселелер көтерілді.

Кейбір сұраққа сол жерде жауап табылса, тағы біршамасын Жетісу облыстық кәсіпкерлер палатасының өкілдері үлкен жиындарда көтереміз деп уәде берді.

А.СҮЛЕЙМЕН.

Терроризмге қарсы оқу-жаттуғы жиыны өтті

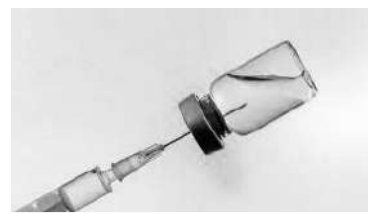

Терроризммен күрес – ел тыныштығын, ұлттың бірлігін сақтаудың амалы. Сақтансаң ғана сақтайды. Ол үшін күштік құрылымдар, БАҚ, ТЖМ, әкімшілік секілді мекемелердің бәрі дерлік жұмылған жұдырықтай жұмыс істеп, жаһанды жалмаған дертті құрықтауға көмектесу керек. Міне, сол үшін де оқу-жаттуғы жиыны өтіп, әркім не істеу керек екенін толықтай білгені абзал.

Осы үшін де 26 ақпанда Үшарал қаласындағы «Алакөл Су» ғимаратында терроризмге қарсы оқу-жаттуғы өтті. Бұл шараның мақсаты – құқық қорғау және арнайы органдардың күштері мен құралдарын террористік сипаттағы түрлі қауіп-қатерлерге ден қоюға дайындығын тексеру.

Іс-шараға аудандық жедел штаб мүшелері мен жеке құрамы толық құрамда және арнайы техникалар жұмылдырылды. Оқу-жаттуғы барысында құзырлы органдардың оқиғаны алдын алу және салдарымен күресу кезіндегі өзара іс-әрекетіне ерекше мән берді. Ұрыс алаңына барлау және бақылау жүргізу жұмыстарымен қатар оқыс оқиғалар мен төтенше жағдайлардың алдын алу мақсатында тиісті шаралар қажетті уақытында ұйымдастырылды.

А.ӘБИТҰЛЫ.

Вакцинамен басқарылатын жұқпалы аурулар

Вакцинация арқылы қандай жұқпалы аурулардың алдын алуға болады?

Вакцинация - халықты жұқпалы аурулардың пайда болуы мен таралуынан қорғаудың ең тиімді құралдарының бірі.

Вакцинация – ата-аналар үшін балаларын жұқпалы аурулардың ауыр зардаптарынан қорғаудың жалғыз, ең тиімді және баламасы жоқ әдіс.

Вакцина бұл - вакцинамен басқарылатын инфекциялардың барлығына қатысты. Қазіргі кезде елімізде вакцинамен басқарылатын инфекциялардың қатарына 20 инфекция кіреді.

Тарихқа көз жүгіртетін болсақ, шешек індетімен ауырған ондаған миллион адам болды. Тағы ондаған миллионы көз жұмды. Бұл індеттің «қара шешек» деп аталуы да содан. 1979 жылы Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымы (ДДСҰ) шешек вирусының бұдан былай адам популяциясында тіркелмегенін жариялады. Бұған нақты вакцинация арқылы қол жеткізілді, сондықтан адамзаттың бұл жетістігі адамдардың өмірін сақтап қалуға бағытталды. Дифтерия, көкжөтел, қызылша індеттерімен ауырған және қаза болғандардың көрсеткіші жоғары еді. Бүгінгі таңда бұл аурулар «вакцинамен басқарылатын инфекциялар» деп аталатындықтан және профилактикалық епелердің арқасында аурулардың көрсеткіші төмендеді.

Медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде халыққа 20 инфекциялық ауруға қарсы профилактикалық егулер, оның ішінде В вирустық гепатиті, туберкулез, көкжөтел, дифтерия, сіреспе, полиомиелит, гемофильді инфекция, пневмококкты инфекция, қызылша, қызамық, эпидемиялық паротит сияқты 11 жұқпалы ауруға қарсы Ұлттық күнтізбеге сәйкес жоспарлы профилактикалық егулер және эпидемиологиялық көрсеткіштер бойынша құтырма, іш сүзегі, көктемгі-жазғы кене энцефалиті, оба, коронавирустық инфекция, «А» вирустық гепатиті, тұмау, сібір жарасы, туляремия сияқты 9 жұқпалы ауруға қарсы профилактикалық егулер жүргізіледі.

Елімізде полиомиелиттің алдын алу жөніндегі ұлттық бағдарламаны іске асыру Қазақстан Республикасына полиомиелиттен

азат елдердің қатарына кіруге мүмкіндік берді.

Иммунопрофилактика қызметінің негізгі мақсаты - әр баланың уақтылы және толық вакцинациялануы. Осы мақ-

саттар үшін республикалық және жергілікті бюджеттердің қаражатынан Ұлттық егу күнтізбесіне сәйкес және эпидемиологиялық көрсеткіштер бойынша балалар мен ересектерге имундауды тегін жүргізу үшін жыл сайын жеткілікті қаржы бөлінеді.

Вакцинация қайда, қашан және кімге жасалады?

Дені сау жаңа туған нәресте перзентханада, В вирустық гепатитіне қарсы алғашқы 12 сағатта және өмірдің 1-4 күнінде туберкулезге қарсы екеп алуы керек.

1 жасқа дейінгі балалар көкжөтелге, сіреспеге, дифтерияға, полиомиелитке, гемофильді инфекцияға, В вирустық гепатитіне, пневмококк инфекциясына қарсы вакцинацияланады.

1 жасында баланы қызылшаға, қызамыққа, паротитке және пневмококк инфекциясына қарсы егу керек.

18 айлық жасында көкжөтелге, дифтерияға, сіреспеге, полиомиелитке, гемофильді инфекцияға қарсы ревакцинация жүргізіледі.

6 жасында көкжөтел, дифтерия, сіреспе (АБҚДС) және қызылшаға, қызамыққа, паротитке (ҚҚП) қарсы ревакцинация алады.

16 жастағы жасөспірімдер мен ересектер әр 10 жыл сайын тұрғылықты жері бойынша немесе жұмыс, оқу орны бойынша емханаларда АДС-М вакцинасымен дифтерия мен сіреспеге қарсы егіледі.

Халықты уақтылы имундау және 95% - ға дейін қамту вакцинамен басқарылатын инфекциялар бойынша эпидемиологиялық жағдайды тұрақтандыруға, имундық қабат құруға мүмкіндік береді.

Профилактикалық егу немесе вакцинация балалар үшін де, ересектер үшін де өте маңызды. Сондықтан вакцинацияны егу күнтізбесіне сәйкес ерте жастан бастау керек.

Ауруды емдеуден гөрі алдын-алу оңай!

Г.АБИКЕНОВА,
Алакөл аудандық санитариялық эпидемиологиялық бақылау басқармасы басшысының м.а.

Бірыңғай уақыт белдеуі

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2024 жылғы 19 қаңтардағы № 20 қаулысына сәйкес «Қазақстан Республикасының аумағында уақытты есептеу тәртібі туралы» 2024 жылғы 29 ақпаннан бастап 2024 жылғы 1 наурызға қараған түні (сағат 00:00-де) уақытты 1 сағатқа артқа ауыстыруды көздейтін өзгерістер енгізілді.

Ыңғайлылықты қамтамасыз ету және проблемалық мәселелердің техникалық және практикалық тұрғыдан болмауын қамтамасыз ету мақсатында осы ауысуға дайындық тікелей орталық, жергілікті атқарушы органдардың, ведомстволық бағынысты ұйымдардың, ұлттық компаниялар мен жеке сектор ұйымдарының, оның ішінде әртүрлі салаларда қызмет көрсететін ұйымдардың бірқатар шараларды қарауын және қабылдауын талап етеді.

Жоғарыда айтылғандардың негізінде, осы өзгерістер туралы алдын ала (1 ай ішінде) хабарлай отырып, бірыңғай уақыт белдеуіне көшудің техникалық мәселелерін уақтылы шешу бойынша барлық мүмкін шараларды қабылдауды сұраймыз.

2024 жылдың 1 наурызында сағат 00:00-ден бастап Қазақстанда бірыңғай уақыт белдеуі белгіленеді. Осылайша, 5-ші уақыт белдеуі (UTC+5) Қазақстан Республикасының бүкіл аумағына қолданылатын болады.

Астана, Алматы, Шымкент қалаларында және республиканың тағы 12 облысында сағат тілі өзгереді. Соның ішінде біздің облыста Жетісу. Осылайша, облыс тұрғындарына 2024 жылдың 29 ақпанынан 1 наурызға қараған түні (сағат 00:00) жергілікті уақытты 1 сағатқа артқа қою қажет.

Единый часовой пояс

В соответствии с Постановлением Правительства Республики Казахстан от 19 января 2024 года № 20 внесены изменения «О порядке исчисления времени на территории Республики Казахстан», предусматривающие перевод времени на 1 час назад в ночь с 29 февраля 2024 года на 1 марта 2024 года (в 00:00 часов).

В целях обеспечения удобства и отсутствия проблемных вопросов с технической и практической точки зрения подготовка к данному переходу требует рассмотрения и принятия ряда мер непосредственно центральными, местными исполнительными органами, подведомственными организациями, национальными компаниями и организациями частного сектора, в том числе, оказывающими услуги в различных сферах.

На основании вышеизложенного, заблаговременно (за 1 месяц) информируя о данных изменениях просим принять все возможные меры по своевременному решению технических вопросов перехода на единый часовой пояс.

Аналар кеңесі – ұлағат бесігі

«Адал азамат және тұғырлы тұлға бала кезден қалыптасады. Сондықтан біз жас ұрпақтың қауіпсіз әрі алаңсыз өмір сүруін қамтамасыз етуге тиіспіз»

ҚР Президенті Қ.ТОҚАЕВ
(Қазақстан Халқына Жолдауынан).

Ана – ұлт тәрбиешісі. Туған жер, Отан, Ана, десе тебіренбейтін жүрек жоқ шығар. Ана сыйлар қызы бар, атаны ардақ тұтар ұлы бар иманды, ибалы халықтың қашанда жүзі жарқын.

Жер жәннаты - Жетісу жеріндегі ҚХА жанындағы Жетісу облыстық Аналар кеңесі Республикалық Аналар кеңесінің «Мәдениетті ана - мәдениетті ұлт» жобасы аясында мейлінше белсенді жұмыс атқарып жатыр.

Ұшқан құстың қанатын талдыратын ұлан-ғайыр қазақ даласының қасиет қонбаған қиыры жоқ. Төрт құбыласы түгел құт. Осы құт қонған елдегі басты меже – сыйластық, тәлім-тәрбие. Осындай ұстанымды ұстанған аналар кеңесі бұл күнде шырылдап, тәрбиемізге кері әсерін тигізетін заманымыздағы жат әдеттермен арпалысып, ұрпақ тәрбиесіне өз үлестерін қосуда.

Осы орайда, облыстық аналар кеңесінің басшылығымен облысымызда бірнеше жоба жұмыс істейді. Өңіріміздің әр ауданында, аудандардың әр ауылдық округтерінде жастарға айтары бар, өмірлік тәжірибесі бай аналарымыз ұрпақ тәрбиесінің қиын да күрделі кезеңдерімен бетпе-бет келіп, аянбай еңбек етуде.

Осылардың ішінде Алақол аудандық аналар кеңесі де ұрпақ тәрбиесіне белсене араласып, ақылды әжелер, алтын құрсақты аналар, айтары бар ардагер ұстаздар) жас ұрпақты ұлттық рухта тәрбиелеуге үлес қосып, ата-баба дәстүрін жастар бойына дарытуға, дені сау, елжанды тұлға тәрбиелеуге еңбек етіп жүр. ХХІ ғасырдағы тасқындалған толассыз ақпараттар қоғамдағы күрделі өзгерістер мен даму қарқыны ағымында өмір сүріп жатқан жас ұрпақты тәрбиелеу – өте күрделі. Сондықтан да, халқымыздың ғасырлар бойы жинақтаған асыл да ұлы мұрасын пайдалана отырып, береке-бірлікті, ынтымақты, еңбек сүйгіштікті, ұлтаралық татулықты өмірлік ұстанымдарына ұштастыру арқылы жастарды тәрбиелеуді іске асырады.

«Тәрбиесіз алған білім – адамзаттың қас жауы» деп Әл-Фараби бабамыз айтқандай, еліктеушілік пен өсіре көрсекызарлық ұрпағымыздың бойына у сияқты таралып бара жатқандай. Өйткені, темекі шеккен қыз, есірткіге үйір бозбала, әскерден қашқан жігіт, ашылып-шашылып ата-анасын әлекке салып, асығыс үйлене қойып, артынша ажырасып жатқан жас шаңырақ, әкесіз не шешесіз қалып жатқан жас сәби, зорлық-зомбылық, ғаламторға тәуелділік, вейпқұмарлық!..

Бұл атамыздан қалған дәстүр ме еді?! Мұны не деп ұғуға болады? Қай елдің, қай ұлттың тәлім-тәрбиесі деп түсінеміз. Ата дәстүрі ана тілегі осы ма еді?! Уақыт, қоғам неше жерден кінәлі десек те, ақыл-ой, сана-сезім деген ізгі қасиетті табиғат әркімнің өз бойына береді ғой. Дана халқымыз «Ата көрген оқ жонар, ана көрген тон пішер» деп ұрпақ тәрбиесіне немқұрайды қарамауды, оларға адал жолды көрсетуді айтқан еді. Қалай болғанда да рухани азып-тозуға жол бермеуіміз керек. Ұрпағымыз азғындауға ұрынса, елдігімізден жүрдай

болуымыз ақиқат. «Естімеген ел де көп» дегендей, бұл күнде туған қызының етегін көтерген әке, туған ағасынан бала көтерген қыз, кішкентай балапандарға зорлық көрсеткен еркектер пайда болды! Сұмдық! Масқара! Біз қайда барамыз?!

Қазіргі таңда жастар арасында салт-дәстүрге, ата-баба аманатына деген құрмет азайып бара жатқан сияқты. Сондықтан, әрбір отбасының ертеңгі келбеті, ондағы жас буынның қалай өсіп жатқаны, оны қалай тәрбиелеп жатқанымызды біз, ата-ана, үнемі естен шығармауымыз керек. Ол үшін құрған отауымыздың іргетасы мықты болып, шаңырақтағы береке-бірлік, ынтымақ, тәрбие, жауапкершілік қағидаттары берік болуы қажет.

Осы орайда, Алақол аудандық аналар кеңесі «Ақ отауға – ақ бата» жобасын құрып, 2018 жылдан бері жұмыс істеп келеміз.

«Ұл айтқанды қош көрмес, Ата үлгісін көрмес».

Қыз жарытып ас бермес, Ана үлгісін көрмес»,- дегендей, аялап өсірген ұл мен қызымызды ата-баба дәстүрінен, аға ұрпақ өнегесінен алыстатпай тәрбиелеу – біздің басты міндетіміз деп білеміз. Ата-баба дәстүрі дегенде, әрине, мен көзсіз, сол кешеден келе жатқан әдет-ғұрыптың, мінез-құлықтың керекті-керексізін қабылдай бер дегенді кеңес еткелі отырған жоқпын. Әр нәрсе уақыт рухына, заман талабына, қоғам келбетіне қарай, әр ұрпақтың өзіне ұстанар этикасы, мәдени бағдарламасы болуы заңды. «Дәстүрдің озығы да, тозығы да бар» демекші оның да дамуы, таралуы, талғамға, танымаға байланысты. Үрдіс біткеннің бәрін оңды-солды бойыңа сіңіре бер деген жалпылама нұсқау берушіліктен де аулақ болуымыз керек. Замана ағымын ескермеуге хақылы емеспіз.

Десек те, ұлттымыз бойына үлгі тұтар өнеге, әдемі дәстүр, дәрежелер жеткілікті. Ардақ тұтар батырларымызды, үлгі тұтар аруларымызды, ғалымдарымызды, әр саладағы майталмандарымызды ұялмай ұрпағымызға үлгі ете отырып, тәрбие құралы етуге өте лайықты. Туған жерінің әр бір түлегі кешегі өткен бабалар жайлы біліп, өткен өмірден хабардар

болуы керек. Әр адамның бойында адамгершілік биік мұрат, адалдық пен адалдыққа үндейтін азаматтық болмыс болуы қажет. Халық үшін қабырғасы қайысып, адам мен қоғам өміріндегі өзгерістерге бей-жай қарамайтын тұлға болып

болуы;

- Ене мен келіннің арасындағы сыйласымдылық;
- Жеңге мен қайынсіңілі арасындағы жарасымдылық;
- Шаңырақ көтеріп жатқан жастардың екі әулетке деген

беруді өтінеміз. Қазақ үйдің мәкетін қолдарына ұстап тұрып, жас жұбайлар ата-баба ұлағаты алдында, мемлекет пен халық алдында ант береді. Екі жастың ата-анасын неке тіркеу алаңына шақырып, жастарға деген сенім-ризашылығын білдіруін сұраймыз. Осыдан кейін жастардың некесін тіркейтін құжатқа қолдарын қойғызып, өзіміз дайындаған ант кітапшасын тапсырамыз да, жастарды тойдың төріне шығарып саламыз.

Тойдан кейінгі күндердің бірінде той иелерімен хабарласа отырып, кеңес мүшелері «Келін шай» ішуге ниет білдіріп, барып қайтамыз. «Келін шай» ырымын ұйымдастырудағы мақсатымыз: жаңа түскен келіннің барған шаңыраққа икемделуін, енесімен қарым-қатынасын, қайынсіңілісімен байланысын, олардың арасындағы сыйласымдылығын байқаймыз.

Сонымен қатар, кейінгі кезде «Құрсақ шашу» ұйымдастыруды да қолға алып жүрміз. Мақсатымыз: жас келіннің өзін қоршаған ортамен, отбасымен қарым-қатынасының үйлесімділігін, ана болуға дайындығын, отбасы мүшелері арасындағы береке-бірлікті бақылаймыз.

Бұл жобаны дайындап өткізудегі басты бағытымыз: ұл – ұятымен, қыз – қылығымен ардақты екенін үйрете отырып, өздері құрған шаңырақтарының ұйытқысы болуға, жанұя түтінінің түзу шығуына адамгершілікпен қарауға баулу болып табылады. Жастар бойына ұлттық болмысты қалыптастыру арқылы өрелі де өнегелі жанұя тәрбиелеуіміз керек. Өйткені, біз бағы жанған, басына бақыт қонған баянды халықпыз. Біз – тарихымызды түгендеп, тағдырымыздың түйінді кезеңіне қол созған ұрпақтық. Біз – көз алдымызда жаңа мемлекеттің туғанын, оның қалыптасып, аяғына нық тұрғанын көрген ұрпақтық. Тар жол, тайғақ кешуді басынан өткеріп, ауыртпалықтың бәрін жеңген, жасампаздықтың жемісін жеген халықтың ұрпағымыз.

Бүгін де біз іргеміз сөгілмейтін мәңгілік елге айналдық. Арқасүйер Ата Заңымыз бар. Достығы жарасқан «Қазақстан Халықтар Ассамблеясы» берік қорғанымыз.

Ендеше, жаңа ғасырдың есігін ашып отырған жастарға жақсы мінез, жақсы сөз, мейірім, қанағатшыл бола отырып, елін, жерін құрметтеп, Отанын сүюге, шаңырағын шайқалтпай, ел намысы үшін еңбек етуге бағыттауымыз қажет.

Алты жылдан бері істелген жоба жұмысының нәтижесі өте ауқымды. Жоба жұмысы көңілге қуаныш ұялатып, ізгі ниеттерге бастайды деп сенемін. «Ақ Отауға – ақ бата» жобасының аясында өткізіліп, некесін ұлттық дәстүрде тіркеген 200-ден астам отбасының біреуінің де шаңырағы шайқалмай, үлгілі жанұяға айналды. Жобаның 300-ден аса немересі ата мен әженің, әке мен ананың тәрбиесімен сусындап, алаңсыз өсуде.

Иә, ұлтын ойлаған – ұрпағын түзейді. Қарап тұрсақ, біздің қоғамда адамның бақыты өз қолында. Қолға қонған бақытты аялап, өмірге өзек, тіршілікке тірек ету – әр отбасының мақсатты жолы болу керек.

Елімізде жандары жарасқан жанұя көп болсын!

Ұлжалғас БУРАСАНҚЫЗЫ,
Алақол ауданының
Құрметті азаматы,
аудандық аналар кеңесінің
төрайымы.

қалыптасу – азаматтық міндет.

Ал, тұлға болып қалыптасудың іргетасы отбасында қалана-тыны бәрімізге белгілі. Өйткені, Отан – отбасынан басталады. Бақыт та, намыс та, тәрбие де, адамгершілік те, жауапкершілік те, сан тармақты махаббат та халқымыз кие тұтқан ақ отаудың табалдырығынан бастау алады емес пе?!

Адам өміріндегі ең бір қызықты да, қуанышты белең – оның үйленіп, жеке отау тігуі. Адам жаны – небір жақсылық пен кереметтің, ізгі ниеттің қайнар көзі. Адамның сыр сандығын, ішкі дүниесін бүкпелі жайып, ең алдымен көзге ілінер – ар дейтін асыл қазына. Осы адами қасиеттерден нәр алып, бастау биіктерге нұсқайтын шыңы – Ақ бата.

Ертеден келе жатқан тамаша салт-дәстүрлеріміздің ішіне кіретін де – Бата. Әдетте бата ауылдың үлкен абыз ақсақалдарының, жолы үлкен адамның үлесіне тиген. Бата қандай жағдайда берілмесін, ол адамды кісілікке, имандылыққа, мейірімділікке тәрбиелейді.

Ендеше, Алақол аудандық аналар кеңесінің «Ақ отауға – ақ бата» жобасы тұрмыста тұрақты, махаббатта уәдеге берік, қызметте ұстамды, тәрбиеде иманды, өмірде адал, отбасын тәрбиелеуге үлесін қосады.

Бұл жобаның басты мақсаты:

- Жастарды ата-баба дәстүрімен, аға ұрпақ өнегесімен тәрбиелеу;

- Жас отау иелерінің бойына адамгершілік рухты қалыптастыра отырып, жаңа көтерілген жас отаудың керегесінің берік болуына жол сілтеу;

- Келін болу – өз ұрпағының ғана емес, тұтас ұлт ұрпағының жауапкершілігін мойынына жүктеу екенін ескерту;

- Бір-біріне адал серік болып, ақылы мен мейірімі шынайы, жаны таза, парасатты жанұя қалыптастыру;

Жобаның міндеттері:

- Жанұялық одақтың берік болуы;

- Ағайын-туғанға мейірімділік;

- Отбасындағы береке мен ынтымақтың шынайылығы;

- Шаңырақ көтеріп жатқан жастардың некесіне адал болуы;

- Зерделі, ұлттық рухқа мықты

адалдығы.

Осы мақсаттар мен міндеттерді орындау барысында аналар кеңесі қомақты жұмыс атқарды. Біз некені тіркеу орталығымен тікелей байланыста болып, некелерін заңдастыруға арыз берушілерді зерттейміз. Олардың ата-аналарымен, яғни, қос құда-құдағимен сұхбат өткіземіз. Одақ құруға келіскен екі жасты психолог-маманмен кездестіріп, олардың жан-дүниесін білуге тырысамыз. Сонымен қатар, бұл жұмысқа ауыл имамдарын да тартамыз.

Үйлену тойы болатын күні тойдың алдында немесе той үстінде беташар болғаннан кейін жастардың некесін ұлттық дәстүрде тіркеуді ұйымдастырамыз. Бұл мақсатта арнайы безендірілген орында жастарға некенің ұлт болашағы алдындағы парызын түсіндіре отырып, сұрақ-жауап әдісімен сұхбаттасамыз.

Мысалы (күйеу жігітке): - Еліңнің, ата-ананың, жарыңның алдында өзіңе қандай міндет қояр едің? «Әке» деген кім? Отбасындағы отағасының қоғамдағы рөлі қандай? «Әке – асқар тау» деген теңеу қандай әкеге айтылады? Сонымен қатар бірнеше жағдаяттық (ситуациялық) сұрақтар қойылады.

Қалыңдыққа: - «Келіні жақсы үйдің - керегесі алтын» дейді ата-бабамыз, осыны қалай түсіндіресің? «Отбасының ұйытқысы жарасымды ене мен келін» дегенді түсіндіріп көрші? «Жақсы әйел - құт береке» деген қағидатқа не айтар едің? «Жақсы келін – әулеттің айнасы» дегеннің негізгі айтпақ ойы қандай? Болашақ келінге де осындай бірнеше жағдаяттық (ситуациялық) сұрақтар беріліп, жауаптар алынады.

Осындай ұлттық тәрбие мен мемлекеттік жауапкершілікті ұштастыра отырып, жұптың екеуіне де бірнеше сұрақтар қойылады. Келесі кезекте дін қызметкерінің қолынан неке суын ішкізіп, бір-біріне неке жүзіктерін тапсыруды сұраймыз.

Әрі қарай халқымыздың символына айналған, ішіне шырақ жанған қазақ үйдің мәкетін ұсына отырып, әулеттің үлкенін ортаға шығарып, көтерілген жас отаудың шаңырағына «Ақ бата»

Мың рахмет саған, дәрігер!

Алғыс пен қарғысты қоса арқалап жүретін ақ халатты абзал жандардың еңбегі зор, жұмысы шаш етектен. Қиын-қыстау кезеңдерде ажалмен алысып, адам өмірін сақтау үшін шыр-пыр етіп жүретін дәрігерлердің қоғамдағы орны бөлек болуы тиіс. Соғыста да, қақтығыста да, апатта да бірінші дәрігерлер жүретіні рас. Бейбіт күннің қаһармандары деуге әбден лайық дәрігерлерге алғыстан басқа айтарымыз жоқ.

Дәрігер деген – кең ұғым, қастерлі мамандық. Бағалай білген кісіге медицина қызметкерлерінің тұғыры таймас биік шың. Жалпы медицина қызметкері болу адамға денсаулық, тіпті кейде өмір сыйлау деген сөз іспетті. Бұл мамандық иелерінің жауапкершілігі де мол, атқаратын жұмыстары да ауқымды.

Арудың жасқа да, кәріге де қарамастан, ұрымтал жерден соға беретіні ақиқат. Сондықтан ине мен пышақты өмірлеріне серік еткен ақ халатты, алтын қолды дәрігерлер қауымына бесіктегі баладан төрдегі қартқа дейінгі адамдардың айтар алғысы шексіз екендігіне ешқандай шүбә жоқ.

Қиналғанда көмек сұрап, ауырғанда шипа іздеп алдына

барған кез келген науқасқа қолдау көрсететін, өмірлеріне қауіп төнген сәтте араша түсіп, тіпті кейде екінші рет өмір сыйлап жататын ақ желеңді абзал жандар. Олар денсаулық сақтау саласында аянбай тер төгіп, ұзақ жылдар бойы жемісті еңбек етіп қана қоймай, халықтың ықыласына бөленген мейірімді жандар. Шынында дәрігер болу – үлкен мәртебе. Мамандықтың бәрі жақсы, дегенмен дәрігер мамандағының қиын болса да, абыройлы да, қастерлі жақтары көп екендігін ескерген жөн.

Адам өміріне араша түсетін дәрігерлік мамандықты таңдау үлкен жауапкершілікті жүктейтіні белгілі. Жалпы дәрігер болғысы келетін жандар көп екендігі айтпаса да түсінікті, алайда екінің бірі дәрігер бола алмайды. Тек адам анатомиясын терең зерттеуге қабілеті жоғары, жиіркенбейтін, қорықпайтын, науқастың тағдырына немқұрайлы қарамайтын, күйзеліске төзімді, жүйкесі мықты жандар ғана осы салада жұмыс жасай алады.

Денсаулық – кез-келген адам үшін баға жетпес байлық! Адам өмірін ұзартуға септігін тигізіп, ажалдан арашалаушы дәрігер мамандығын халқымыз ежелден қастерлеп, құрметтеген. Дәрігер мамандығы – аса жауапкершілікті, шыдамдылықты, өз ісіне деген

сүйіспеншілікті қажет ететін ұлы мамандық. Дәрігер – адам жанының арашасы, адам жанының зерттеушісі, бағдаршамы, қорғаны. Адам өміріне араша түсетін дәрігерлік мамандықты таңдау үлкен жауапкершілікті жүктейді. Сол себепті де, құрметті дәрігерлер, сіздерге сарқылмас қайрат пен еңбектің адал жемісін тілеймін! Адам жанын арашалауда, кәсібі біліктілік пен асқан жауапкершілігіңізді көрсете отырып халықтың алғысна бөлене бергей-сіздер.

Жас пен кәріге, жалпы адамзаттың бәріне көмек қолын созып, жанын қоярға жер таптырмай азаптаған ауруынан айықтырып, ақ халатты періштедей көз алдында көлбеңдей жүріп, жанына дауа, тәніне шипа болардай ем беріп, сөзінің тәттісімен, көзінің жақсысымен науқастың көңілін көтеріп, өмірге деген құлшынысын арттырып, ертелі-кеш ерінбей, ел үшін еңбек етіп, халықтың алғыс-сауабын арқалаған ақ халатты абзал жандар.

Мансаптың да, қызметтің де, атақтың да, байлықтың да дәрігер үшін құны көк тиын. Дәрігерге ең қажеті - адамның денсаулығы, оның тағдыры. Науқас адам жанына дәру іздеп, дәрігерге барары хақ. Үмітке үміт жалғап, ғұмырдың ұзақтығын сабақтастырып жататын да осы дәрігерлер.

Ойланып қарасаң, күллі байлықтың жиынтығы не ақша, не болмаса таудай үйілген алтын емес, деннің саулығы ғана. Сол себептен, басымыз ауырып, балтырымыз сыздай қалса ем іздеп, бәріміз алдына баратын дәрігерлер қауымының қоғамдағы орны ерекше. Олардың әр еңбегін бағалап отыру, оларға деген құрметімізді көрсетеді. Ақ халатты абзал жандардың еңбектері қандай марапатқа болса да лайық.

Б.САЯТОВА,
облыстық мәслихат депутаты.

Жүрекжарды

АЛАКӨЛДІК ПОЛИЦЕЙЛЕРГЕ АЛҒЫСЫМ МОЛ...

Қазақ ежелден «Малым жанымның, жаным арымның садағасы» деп, төрт түлік төлін кәсіп еткен халық. Сол бағыттан таймай, өзім де бала-шағаның қамы, ұрпақтың несібесі деп мал шаруашылығымен айналысып жүргеніме біраз жылдың жүзі болды. «Мал баққанға бітеді» демекші, тәуба, адал еңбектің арқасында қорамыз қойға, ауламыз ірі қараға толды.

Өмір болған соң, ақ пен қарасы қатар жүретіні рас. Осыдан біраз уақыт бұрын маңдай термен өсіріп, күн-түн уақытымызды сарп еткен бес бас ірі қарам жоғалып, сергелдеңге салынған едік. Бейбіт күнде бес бас малымды барымта қылғандарды таппай, үмітім үзілер сәтте Алакөл аудандық полиция бөліміне жүгіндім.

Темірдей тәртіптің иесі атанған сақшылар жылы қабақпен қарсы алып, арыз-шағымымды тыңдап, тіркеді. Шаруамды тәмамдап, жоғалған мүлкім табылады ма деп үйіме оралдым. Жұмыс барысын анда-санда сұрап, хабарласып қоямын. Қарастырып жатырмыз, іздестірудеміз деп жауап қайтарады.

Көп ұзамай полиция қызметкерлері хабарласып, малымның табылғанын хабарлағанда телпегімді көкке лақтырып қуанғаным жасырын емес. Себебі, маңдай термен тапқан дүнием өзгенің еншісінде өтеусіз кетсе мұң.

Осы ретте Алғыс айту күнінде Алакөл аудандық полиция бөлімінің қызметкерлеріне, жұмыстарын абыроймен атқарған тәртіп сақшыларына шынайы рахметімді жеткізім келеді. Ел тыныштығы мен заң үстемдігін қадағалап, біздің берекелі ғұмырымыздың бейбіт болуына қосып жатқан үлестері өлшеусіз. Сол абырой биігінен төмендемей, тек биіктерден көрінулеріне тілектеспін.

Қайрат БАЯНБАЕВ,
Бескөл ауылының тұрғыны.

Спасибо, учителя!

Максиму Горькому принадлежит слово о том, что в душе каждого ребенка есть невидимые струны, если тронуть их умелой рукой, они красиво зазвучат. Эти струны умеют находить учителя в каждом ребенке. Они отдают им свою душу и сердце, не жалея сил и времени. Замечательные педагоги, подлинными мастера своего дела, они подготовили к самостоятельной взрослой жизни немало выпускников юных подростков. Их бывшие ученики сегодня успешно работают в самых различных сферах деятельности, но всех объединяет одно – чувство благодарности любимому учителю. Для многих из них, знания, полученные на уроках, стали настоящим ориентиром в выборе дальнейшего пути. Подводя итоги за эти годы, многие из них говорят, что со школьной скамьи мечтали стать учителями. Поэтому целенаправленно шли к поставленной цели и сегодня могу с уверенностью сказать, что счастливы, так как

очень любят детей и свою работу. Атмосфера, которая царит на их уроках – это атмосфера поиска, достижений и творческих открытий. Описать словами всю сложность и одновременно новизну занятий трудно. Это незаметное для ребят целенаправленное руководство. План работы составлен гибко, и в то же время неизменно приводит к поставленной теме, над которой работают педагоги. Основное достоинство уроков – внедрение электронных учебников, интерактивной доски, мультимедийных средств, что приводит учащихся к самореализации и самосовершенствованию. В союзе с учителем воспитанники побеждают в творческих конкурсах разного уровня.

Они принадлежат к числу тех педагогов, которые совмещают в себе огромный преподавательский опыт, громадный объем знаний и по настоящему творческое, душевное отношение к

самому процессу обучения школьников. Про таких людей говорят, что они работают «с огоньком», отдавая делу всего себя... Их педагогическое мастерство невозможно оценить никакими разрядами и квалификациями. Таких педагогов называют просто – Учителем с большой буквы.

В настоящее время каждый день учителей расписан по часам, уроки, родительские собрания, различные мероприятия, ведь многие учителя являются классными руководителями.

Выражаем вам глубокую благодарность и признательность за ваш педагогический талант, доброту, искренность, за вклад, который вы вносили в воспитание и обучение наших детей!

Ваш высокий профессионализм, безграничное терпение помогали нашим ученикам раскрыть свои способности, получить прочные знания и навыки!

Благодаря вам, дети живут в дружном коллективе, считают школу своим вторым домом, а класс-большой дружной семьей.

От всей души желаем вам крепкого здоровья, терпения, жизнерадостности, успехов в вашем нелегком, но очень значимом деле!

Мы, родители ваших учеников, очень благодарны вам за проявленное внимание, заботу и мудрость, которой вы всегда стремитесь поделиться с новым поколением!

Есть выражение «заслуженный учитель». А заслуживает такой учитель всеобщее уважение и нашу с вами благодарность. Мы благодарим вас за ваш нелегкий, но благородный труд. Спасибо за внимание, понимание и заботу о детях. Вы много сил и терпения отдаете ученикам, делитесь знаниями, проводите воспитательный процесс. Все родители спокойны, когда дети в школе. Потому что доверяют именно вам самое дорогое, что у них есть, то есть своих детей. И вы оправдываете наше доверие. Наши дети отзываются о вас с любовью и уважением. Время, проведенное с вами, благотворно влияет на детей и приносит свои плоды в виде знаний и прилежного поведения. Спасибо вам от всех родителей!

Н. САМЕНБЕТОВА,
жительница города Ушарал.

Зимний отдых

Рыбакам мороз не страшен!

В очередной раз прошел традиционный дружеский турнир «Алаколь-2024» любителей подледного лова на озере Алаколь. На этот раз местом его проведения стал поселок Акши, вернее урочище «У Щукаря». И морозная погода не стала препятствием для настоящих рыбаков - их сюда приехало более 50 человек и не только из нашего района. Были гости из соседней области Абай и даже Алматы. Так, что вместе с болельщиками на льду озера в спортивном празднике приняли участие почти 100 человек!

Организаторы соревнований: магазин "Причал", акимат Алакольского района и РГУ "Балхаш - Алакольская межобластная бассейновая инспекция рыбного хозяйства". Спонсоры (а как же без призов!) выступили магазин "Причал" города Ушарал"; ТОО «Ник-Ойл» официальный дистрибьютор ООО «Газпромнефть-СМ» nik-oil.kz. В судейскую группу вошли: главный судья - Кошкин Максим, судьи – Жуманкулов Калихан, опытные рыбаки Мягкова Ольга и Верховых Ирина. Состоялось торжественное открытие турнира, на котором его участников тепло поприветствовали руководитель район-

ного отдела внутренней политики, культуры, развития языков и спорта Айтахметов Бейбит и владелец магазина «Причал», предприниматель Кошкин Максим.

После чего регистрация, обязательный инструктаж, ледобуры в руки и вперед на лед. Где был определен и размечен флажками участок радиусом в 200 метров. Участникам соревнований разрешалось использовать не более трёх зимних снастей, а так же применение любых наживок и прикармливание рыбы. На каждую снасть допускалось размещение не более двух крючков (тройников, блесен, мормышек).

И, как говорится, процесс по-

шел. Первого окунька под аплодисменты и одобрительные выкрики болельщиков вытащил из лунки алаколец Смагулов Жанибек. Первый и, как оказалось единственный судак стал законной добычей Сулова Василия. Ну, а самую маленькую рыбку и специальный приз увез домой гость турнира Сарсенбеков Жомарт из Алматы.

По сигналу «Финиш» участники соревнований с добычей прошли к судейскому столу. После тщательного взвешивания, счет шел буквально на каждый грамм, были оглашены имена победителей.

1 место занял Калибек Ерсун из села Урджар область Абай. На втором и третьем местах ушаральцы Филонова Оксана и

Ярослав Иванов.

Победители и призеры турнира были награждены, такими призами как: ледобур Helios LH-130, ящик для зимней рыбалки «Три кита», классический термос «Fissman» и моторные масла G-Energy и G-Motion предоставленными организаторами и спонсорами турнира.

Дружеский турнир проводился для популяризации и дальнейшего развития рыболовного спорта и туризма в районе, пропаганды активного отдыха и утверждения здорового образа жизни, привлечения молодежи к спортивной ловле рыбы, расширения связей между регионами областей Жетісу и Абай..

Считаю, что поставленные цели и задачи достигнуты! Ну, а участники в этот день получили заряд бодрости и хорошо отдохнули.

В. ВОРОБЬЕВ.
Фото автора.

Вырос объем пенсионных выплат казахстанцам из ЕНПФ

С 1 января 2024 года на 5% выросли выплаты из ЕНПФ пенсионерам, вышедшим на заслуженный отдых в период после 1 января 2018 года.

Выплаты из ЕНПФ осуществляются согласно Методике осуществления расчета размера пенсионных выплат, утвержденной Постановлением Правительства Республики Казахстан от 30 июня 2023 года № 521 (далее – Методика).

В соответствии с Методикой выплаты гражданам, выходящим на пенсию, рассчитываются следующим образом: в первый год получения выплат сумма пенсионных накоплений умножается на ставку выплат пенсионных накоплений 6,5% и делится на 12.

Для получателей определенных категорий: людей с инвалидностью 1 или 2 групп, установленных бессрочно, а также людей, работавших на вредных и опасных производствах, чьи накопления сформированы за счет обязательных профессиональных пенсионных взносов в совокупности не менее шестидесяти месяцев, Методикой предусмотрены поправочные коэффициенты, повышающие размер ежемесячной пенсионной выплаты. Для лиц, удовлетворяющих более чем одному из вышеуказанных условий, применяется поправочный коэффициент с наибольшим значением.

При этом ежемесячная пенсионная выплата из ЕНПФ осу-

ществляется в размере не менее 70% от прожиточного минимума (далее - ПМ), установленного на соответствующий финансовый год законом о республиканском бюджете (в 2024 году ПМ - 43 407 тенге). Таким образом, с начала года размер минимальной выплаты из ЕНПФ составил 30 384,9 тенге (70% * 43 407 тенге).

В последующие годы размер ежемесячной пенсионной выплаты увеличивается на ставку индексации пенсионных выплат в размере 5%.

В случае, если сумма пенсионных накоплений на дату осуществления выплаты из ЕНПФ не превышает двенадцатикратный размер минимальной пенсии, установленной законом о республиканском бюджете на соответствующий финансовый год, данная сумма выплачивается получателю из ЕНПФ одновременно (в 2024 году размер единовременной пенсионной выплаты составляет 694 236 тенге = 12 * 57 853 тенге).

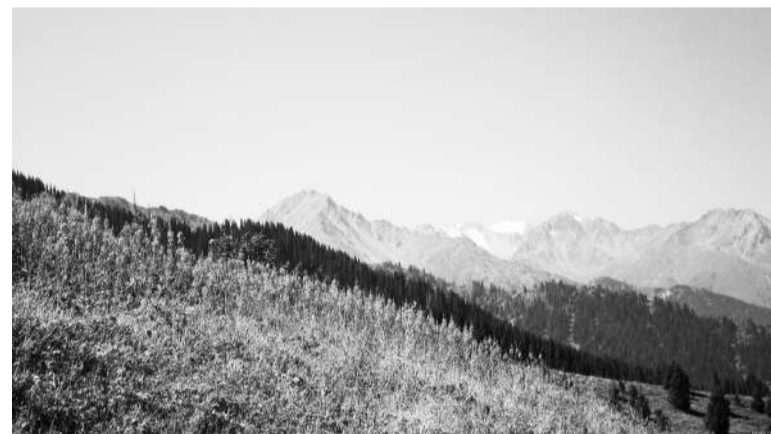
Лицам, реализовавшим свое право на получение пенсионных выплат из ЕНПФ до 1 января 2018 года, пенсионные выплаты рассчитываются по методике, действовавшей на момент назначения пенсионных выплат: сумма годовой пенсионной выплаты рассчитывается и не превышает наибольшую из тридцатикратного размера минимальной пенсии (в 2024 году: 1 735 590 тенге = 30 * 57 853 тенге) и величины, рассчитанной как произведение

суммы пенсионных накоплений на коэффициент текущей стоимости пенсионных накоплений в соответствующем возрасте получателя.

Пенсионные выплаты из ЕНПФ осуществляются до исчерпания пенсионных накоплений на индивидуальном пенсионном счете.

ЕНПФ создан 22 августа 2013 года на базе АО «НПФ «ГНПФ». Учредителем и акционером ЕНПФ является Правительство Республики Казахстан в лице ГУ «Комитет государственного имущества и приватизации» Министерства финансов Республики Казахстан. Доверительное управление пенсионными активами ЕНПФ осуществляет Национальный Банк Республики Казахстан. С 1 января 2016 года функции по выработке предложений по повышению эффективности управления пенсионными активами переданы Совету по управлению Национальным фондом. В соответствии с пенсионным законодательством ЕНПФ осуществляет привлечение обязательных пенсионных взносов, обязательных профессиональных пенсионных взносов, добровольных пенсионных взносов, пенсионные выплаты, индивидуальный учет пенсионных накоплений и выплат, предоставляет вкладчику (получателю) информацию о состоянии его пенсионных накоплений (подробнее на www.enpf.kz)

Пресс - центр АО «ЕНПФ».

Флора национального парка

В РГУ «Жонгар – Алатауский» государственный национальный природный парк, очень богатая и разнообразная флора. Большое разнообразие краснокнижных и эндемичных видов растений, которые произрастают только в определенном ареале. Не для кого уже ни секрет, что национальный парк был создан для сохранения краснокнижного вида яблони Сиверса, которая является уникальным мировым генофондом.

Постановлением правительства РК от 30.04.2010 года за № 370 путем слияния Саркандкого, Лепсинского ГУ лесного хозяйства и Кокжарского лесничества, Уйгентасского ГУ лесного хозяйства был создан РГУ «Жонгар - Алатауский» государственный национальный природный парк. На территории парка встречаются редкие и находящиеся под угрозой исчезновения виды растений, занесенных в Красную книгу Казахстана: 26 видов растений – рябчик бледноцветковый, адонис Тянь-Шанский, адонис золотистый, гимноспермиум алтайский, хохлатка Семенова, астрогол Копальский, горечавка Джунгарская, Вероника темьянная, крестовник огненнойязычковый, ремень Витрока, родиола розовая,

лилия кудреватая и многие другие. В парке представлено не менее 75 % процентов видов растений, произрастающих в Жетысуйском Алатау, относящиеся к 112 семействам, 622 родам и 2168 видам. Также выявлено 76 видов растений, которые являются эндемиками, присущими только территории Жетысуйского Алатау и больше нигде в мире не встречаются.

Задачей государственных инспекторов является сохранение этих уникальных растений, постоянный мониторинг антропогенного воздействия на них. Мониторинг ареала распространения этих растений. Сохранение нашей флоры в чистом и нетронутым виде, ее преумножение, это залог нашего будущего и будущего всей планеты Земля.

Берегите природу, не губите растения, прежде чем сорвать какой – либо цветок, подумайте как долго он рос в этом месте и что возможно он последний из своего вида.

Р. ВАРЛАКОВ,
инженер рекреации и туризма Лепсинского филиала РГУ «Жонгар – Алатауский» ГНП.

Тілді ұлықтау – елді ұлықтау

Тіл – халықтың тірегі һәм жүрегі. Себебі, тілі дамыған ұлттың болашағы айқын, тілі жоғалған елдің ертеңі бұлыңғыр екенін тарихтың өзі дәлелдеп берген. Бұл ретте тіл саясатын жүзеге асыру барысында барлығымыз да бір адамдай атсалысуымыз қажет.

«Қанипа Бітібаеваның инновациялық технологиясы мен педагогикалық тағылымы» облыстық жобасы аясында ұстаздардың ұстасына айналған «Хан апа» Қ.Бітібаеваның құрметіне арналған Тіл фестивалін Ы.Алтынсарин атындағы қазақ гимназиясы өткізді.

Бұл шараға мұғалімдер ұжымы, оқушылар қауымы тегіс қатысты.

Фестиваль басы ұстаздық, ел тағдыры, ұлт тілі, ұлт ділі туралы мақал-мәтел сайсынан бастау алды. «Тілге жеңіл, жүрекке жылы тиген» осы сайысты кітапханашы Шолпан Әділбаева жоғарғы деңгейде өткізді. Қазақ тілі білімінің атасы Ахмет Байтұрсынұовтың: «Егер де біз қазақ деген ұлт болып тұруды тілесек, қарнымыз

жұрттың болған балақайлар, ұлттығы еш Мұқағалидың, Абайдың уақытта адамы өлеңдерінен жаттаған құрымай үзінділерін жарыса айтып, фестивалге ерекше реңк енгізді. Гимназия ұлттың сақталуына да, жоғалуына да себеп болатын нәрсенің ең қуаттысы – тілі...»,- деп, туған жұртының рухани топырағына екен дөні бүгінде қайта көктеп, бабалар аңсаған азаттық байрағы байланған тұғырда бөлек өрнекпен шұғыла шашып, күн санап көркейіп келе жатқан Қазақстанның жарқын болашағы тіл додасында тілге тиек етілді.

«Кел, балалар, оқылық!» деп аталатын гимназиямыздың ең кішкентай мүшелері, мектепалды даярлық топтары мен шағын орталығына арналған театрланған көріністің «Тәрбие басы – тіл» екені айшықталып тұрды. Балақайларға «Өке мен бала», «Қыпшақ Сейітқұл» әңгімелері көрсетілді. Бұл игі шараны өз дәрежесінде өткізу қазақ тілі мен әдебиеті пәнінің мұғалімі Арай Аманбекованың еншісіне тиді. Риза

болған балақайлар, Мұқағалидың, Абайдың өлеңдерінен жаттаған үзінділерін жарыса айтып, фестивалге ерекше реңк енгізді. Гимназия білім алушыларының «Тілге құрмет – елге құрмет» эссе жазу байқауы да мәресіне жетті. Білім алушылардың тіл – ұлттың жаны екенін шынайы түсінгендерінен хабар берді. Ізгілікке толы бұл байқауды қазақ тілі мен әдебиеті пәнінің мұғалімі Д.Ахметова ұйымдастырды. Фестиваль соңы гимназия ұстаздары Нұрғайша Абсейтованың «Хан апа – Қанипа Бітібаева технологиясы туралы үзік сыр», Сауле Садиевананың «Кемел адам» идеясы» тақырыбымен гимназия ұстаздарының Қазақстандық оқушыларды оқу мен оқытудағы гимназия ішілік идеялармен бөлісу жайында тәжірибе алаңында салмақты ой қозғауына ұласты. Фестиваль «Тілді ұлықтау – елді ұлықтау» мағынасын терең бойлата отырып өз мәресіне жетті.

Г.ХАСЕНОВА,
Ы.Алтынсарин
атындағы қазақ
гимназиясының
директоры.

Әдеп – мемлекеттік қызметтің негізгі қағидасы

Мемлекеттік қызметшілердің жұмыс барысындағы басты құралы болып табылатын жаңа Әдеп кодексі, бұл — жауапкершілік жүгін арттыратын, талаптар ауқымын белгілейтін маңызды құжат.

Ол мемлекеттік қызметшілердің моральдық-этикалық келбетін ғана емес, сондай-ақ олардың өзін-өзі ұстау мәнерінің базалық стандарттарын бекітеді. Мемлекеттік қызметшілер өздерінің күнделікті жұмысында қарапайымдылық, әділдік, адалдық, сатылмаушылық сияқты принциптерді ұстану керектігі басты орында тұрады.

Осыған орай, аудандық ішкі саясат, мәдениет, тілдерді дамыту және спорт бөлімімен мемлекеттік қызметтегі әдеп жөнінде жиын өтті.

Жиын барысында аудан әкімінің кеңесшісі, Әдеп жөніндегі уәкіл Бақытбек Сүлейменов мемлекеттік қызметшілердің кәсіби қызметте әдеп нормаларын сақтауы мен мәдениетті қалыптастыру бойынша ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын жүргізді.

Өз тілшіміз.

Біз вандализмге қарсымыз

Тарих – әр халықтың өткені һәм болашағының бастауы. Сондықтан да қарт тарихтың қойнауында бұққан дүниелерден сыр шертетін әр естелікке құрметпен қарап, қорғау біздің басты парыздарымыздың қатарында.

Өнегелі өткенімізден мәлімет берер ескерткіштер, сакралды орындар мен табиғи қорықтар, киелі мекендерді кейбір кері пікірлі азаматтар бұлдіріп, кесірін тигізіп жатады. Бірі ескерткішке есімін жазып, естелікті ескіліктің куәсі емес, есіріп ойнар орын деп санайды. Екіншісі киелі орындарды күл-қоқысқа толтырып, табиғатқа да зиянын келтіреді. Бұның барлығы тек өткенге ғана емес, болашаққа да қиянат екендігін ұмытпаған жөн.

«Қолда барда алтынның қадірі жоқ» демекші, әр дүниені өз уақытында бағалап, байыбына бара алмай жатамыз. Артынан бармағымызды тістеп, тіземізді құшақтап отыратынымыз да рас. Сон-

дықтан да, қолымызды мезгілінен кеш сермемей, уақытылы әрекет еткеніміз жөн. Осы ретте Jastar Ruhу тарапынан көтерілген вандализмге қарсы бастаманы толықтай қолдап, әр қазақстандықты осы бағытта ұстануға шақырамын. Бүгінгі күннің иесі, болашақтың қалыптастырушысы өзіміз болғандықтан осы бағыттағы жұмыстарды барынша жандандыра түскеніміз абзал.

Алакөл даласы да көне тарихи орындар мен ескерткіштерге толы. Өткеннен сыр шертетін осы құндылықтарымыздың қалыбына құйылған қалпы сақталуы аса маңызды. Себебі, ол ұрпақ еншісі.

Алмат ЕСЕНБЕКОВ.

Мемлекеттік көрсетілетін қызметтің қабылдануы және ұсынылуы www.egov.kz «электрондық үкімет» веб-порталы арқылы жүзеге асырылады.

Қызметтің орындалу мерзімі 10 минут, қосымша анықтамалық тексеріс жағдайында – 5 жұмыс күнді құрайды.

Сондай-ақ қызметкерлерге қатысты мәліметтерді алу үшін, олардың келісімі

МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ САЛАСЫНДАҒЫ ЖАҢАЛЫҚТАР

Қолданыстағы еңбек заңнамасында сыбайлас жемқорлық қылмыс жасаған адамдар үшін белгілі бір шектеулер қарастырылған.

Квазимемлекеттік сектор ұйымына жұмысқа тұру кезінде адам сыбайлас жемқорлық қылмыс жасағаны туралы мәліметтердің бар не жоқ екені туралы анықтама ұсынуға міндетті.

Қазір квазимемлекеттік ұйымдарға жұмысқа орналастыруды шектеу барлық лауазымдарға қолданылады, бұрын бұл шектеулер басқарушылық функцияларды орындауға байланысты лауазымдарға қатысты болатын.

Бас прокуратураның Құқықтық статистика және арнайы есепке алу жөніндегі комитеті адамның сыбайлас жемқорлық қылмыс жасағаны туралы мәліметтерді беруді мемлекеттік қызметтер көрсету санатына ауыстырды.

болған жағдайда «жеке кабинет» және (немесе) sms-растау арқылы жұмыс берушілерге қолжетімді. Осындай қызметті мобильді азаматтар базасында тіркелген жағдайда ғана алуға болады.

Мобильді азаматтар базасында тіркелу үшін көрсетілетін қызметті алушы Мемлекеттік корпорацияның кез келген фронт-офисіне жүгіну арқылы «электрондық үкімет» веб-порталының «Жеке кабинетіндегі» «телефон» бағанында телефон нөмірін көрсету немесе оны жеке сәйкестендіру нөміріне (ЖСН) байланыстыру қажет.

Ернұр БЕКТҰРСЫНОВ,
ҚР БП ҚСЖАЕАЖК-нің Жетісу
облысы бойынша Департаментінің
қылмыстық саладағы
құқықтық ақпаратты
қалыптастыру аға прокуроры.

Предупреждение коррупции

Как показывает мировая практика, коррупция наносит ущерб экономическому росту и способна поставить под угрозу

любые преобразования в обществе. С точки зрения государственного управления коррупция искажает предназначение и ис-

полнение законов и подзаконных актов, снижает качество и объем оказания государственных услуг, уменьшает подотчетность органов власти, прозрачность и легитимность их деятельности. Произвол и коррупция подрывают демократические устои общества, веру в закон и справедливость, одновременно формируя у социума негативный взгляд на государственный аппарат. Государство, игнорирующее разрос-

шийся проблемы коррупционного характера, рано или поздно обречено на политический, а в большинстве случаев и экономический кризис.

Так, в целях реализации Послания Президента Республики Казахстан «Стратегия Казахстан – 2050» проводится работа по предупреждению коррупции среди личного состава Отдела по ЧС Алакольского района.

Действующее антикоррупционное законодательство дает возможность противодействия коррупционным правонарушениям с помощью трех основ-

ных методов: через уголовное преследование, организацию антикоррупционной пропаганды и дисциплинарное предупре-

Е. ИСАГАЛИЕВ,
главный специалист ОЧС
Алакольского района,
капитан гражданской
защиты.

Одна из проблем современного Казахстана

Коррупция — одна из наиболее болезненных проблем современного Казахстана. Несмотря на активную борьбу со взятками и другими проявлениями этого социального зла, мы продолжаем наблюдать её на разных уровнях жизни нашего общества.

"Коррупция — незаконное использование лицами, занимающими ответственную государственную должность, а также лицами, уполномоченными на выполнение государственных функций, лицами, приравненными к лицам, уполномоченным на выполнение государственных функций, должностными лицами своих должностных (служебных) полномочий и связанных с ними возможностей в целях получения или извлечения лично или через посредников имущественных (неимущественных) благ и преимуществ для себя либо третьих лиц, а равно подкуп данных лиц путем предоставления благ и преимуществ".

Говоря простым языком, коррупция — это злоупотребление служебным положением и полномочиями, дача или получение взятки.

При этом коррупцией может считаться как действие, так и бездействие чиновника, которые могут привести к незаконному получению имущества, услуг или каких-либо льгот и преимуществ.

Не секрет, что противозаконные действия должностного лица могут отрицательно повлиять репутацию госслужбы в целом и снизить доверие народа к государству.

Коррупцией можно назвать и регулярное присутствие чиновника на банкетах, которые проводят различные организации, и безвозмездное пользование платными услугами.

В Казахстане историю борьбы с коррупцией можно разделить на два этапа

Первый этап — это период с 1998 года по 2015, когда действовал Закон Республики Казахстан от 2 июля 1998 года № 267-І "О борьбе с коррупцией".

Этот период можно охарактеризовать, как период, во время которого шла борьба по устранению условий, способствующих бытовой коррупции во время получения госуслуг.

Казахстанцы сталкивались с фактами коррупции во время получения справок и ускорения получения госуслуг в образовательных и медицинских учреждениях, в том числе и в правоохранительных органах.

В данный момент получить госуслугу, например, адресную справку, удостоверение личности или паспорт и многое другое можно в онлайн-формат через «электронное правительство». На сегодняшний день более 80% государственных услуг предоставляются через портал egov.kz и ЦОНЫ.

Второй этап охватывает период с 2015 года по сей день, когда был принят новый закон - Закон Республики Казахстан от 18 ноября 2015 года № 410-V "О противодействии коррупции".

В законе переосмыслены принципы и методы борьбы с коррупцией в Казахстане.

Новый закон содержит в себе очень важное преобразование —

постепенный переход от репрессивных методов и карательных мер к устранению условий и причин коррупции.

Было положено начало противодействию бизнес-коррупции. Под особый контроль взяты факты подкупа, дачи взяток, "откатов" должностными лицами во время участия в государственных закупках. Так же внимание привлёк квазигосударственный сектор, в период заключения контрактов в котором денежный оборот исчисляется в миллиардах долларов США.

Также очень важный момент этого периода заключается в создании специализированного уполномоченного органа антикоррупционной службы "Агентство по противодействию коррупции" — ANTIKOR.

Ранее же выявлением, пресечением и предупреждением коррупционных правонарушений в пределах своей компетенции занимались органы национальной безопасности, органы внутренних дел, прокуратуры, государственных доходов, пограничная служба Комитета национальной безопасности.

Со вступлением в действие нового Закона основным субъектом противодействия коррупции стала антикоррупционная служба.

На сегодняшний день фактами взяточничества занимается непосредственно ANTIKOR. Агентство в свою очередь подчиненно и подотчетно Президенту РК.

В областных центрах Казахстана представлены свои подразделения Агентства.

Это становится серьезным препятствием в успешной борьбе

с этим явлением. Поскольку коррупция причиняет огромный, порой непоправимый вред интересам общества, государства и отдельных граждан, это лишь некоторые последствия коррупций для государства: коррупция не позволяет государству добиться осуществления поставленных перед ним приоритетных задач, она мешает притоку прямых иностранных инвестиций, оказывает разрушающее воздействие на государственный аппарат, подрывает доверие к высшим эшелонам власти, подвергает сомнению их легитимность, она также подрывает доверие к органам правосудия, поскольку правым становится тот, кто смог больше заплатить и целом создает угрозу демократии, лишает население стимула к участию в выборах.

Для профилактики коррупции необходимо решение комплекса мер, а именно:

формирование негативного отношения граждан к коррупции;

повышение финансовой ответственности государственных служащих, в том числе сотрудников органов, напрямую занимающихся борьбой с коррупцией;

повышение профессионального уровня сотрудников правоохранительных органов;

обеспечение контроля за доходами должностных лиц и законностью их деятельности;

обеспечение неизбежности ответственности и последующего наказания за коррупционные преступления;

Необходимо, чтобы привилегии людей, находящихся у власти, были четко определены законом, не превышали минимум,

необходимый для осуществления их деятельности.

Для успешной борьбы с коррупцией необходимо тщательное изучение и анализ, в том числе присутствует необходимость в изучении опыта в борьбе с коррупцией зарубежных стран. Например, можно вести банк данных о коррумпированных чиновниках.

Существует ряд определенных трудностей при борьбе с коррупцией, однако с ней необходимо бороться для нормальной жизнедеятельности правового государства.

Это возможно, о чём свидетельствует разный уровень коррупции в разных странах. Успех же борьбы с ней определяется правильным подходом, комплексом мер и антикоррупционной политикой.

В этой борьбе необходимо объединить усилия государства и самого гражданского общества, необходимо повышать уровень правовой осознанности этого общества.

В настоящее время мы видим активную работу Агентства по противодействию коррупции, особенно в части расследования уголовных дел, связанных с возвратом незаконно полученных и выведенных из страны финансовых активов.

Результатами работы стали громкие задержания и заключения в следственные изоляторы казахстанских олигархов. Мы можем наблюдать, как Агентство движется к минимизации коррупции в будущем.

АИТВ/ЖИТС-ден сақ болыңыздар

АИТВ (адамның иммун тапшылығы вирусы) — адамға өте қауіпті вирустардың бірі. АИТВ иммундық жүйені зақымдайды. Адамның иммун жүйесі бұзылғаннан кейін, сау адамға қарағанда, кез келген инфекцияның алдында дәрменсіз болады.

АИТВ инфекциясының соңғы сатысы — жұқтырған иммун тапшылығы синдромы (ЖИТС), ол әр адамда әр қалай 2-15 жыл ішінде дамиды. АИТВ адамның иммундық жүйесіне бірнеше жыл бойы зиянды әсерін тигізгендіктен, иммун тапшылығы дамиды. Ол дегеніміз, ағзадағы зақымданған жасушалар саны жоғары деңгейге жеткенде ағза өртүрлі ауру адамда көптеген ауру түрлері дамиды. Бұл дертке қарсы екпе табылмағанмен, осы бағыттағы зерттеулер қарқынды дамуда. Қазірдің өзінде вирус таралуын басатын, ауруды асқындырмайтын, дәрілік препараттар бар. Осы препараттармен 15 жыл бұрын ем бастаған аурулар қазіргі кезде өздерін жұмысқа қабілетті сезінеді.

Аурудың даму сатысы 4 кезеңге бөлінеді. Алғашқы 3 кезеңде адам АИТВ жұқтырушы деп аталады. Соңғы стадияда ЖИТС ауруы деген диагноз қойылады.

Бұл инфекция тек 3-ақ жолмен жұғады.

1. Қан арқылы:
- ауру жұқтырған донор қанын құйғанда немесе донор мүшесін ауыстырғанда;

- инъекцияға арналған зарарсыздандырылмаған құралдарды қолданғанда;

- зарарсыздандырылмаған құралдармен татуировка және пирсинг жасатқанда;

- ортақ ұстара және тіс щеткасын қолданғанда;

- иньекциялық есірткіні бірге қолданғанда ортақ шприц, ие және есірткі мөлшерін дайындауға арналған ыдысты қолданғанда;

2. Жыныстық қатынас кезінде:

- қорғанбай (мүшекқапсыз) жыныстық, оның ішінде ауыз және анустық қатынасқа түскен кезде жұғады.

3. АИТВ жұқтырған анадан балаға:

- жүктілік және босану кезінде;
- баланы ана сүтімен тамақтандырған кезде жұғады.

Ауру жұқтырғанын немесе жұқтырмағанын қалай білуге болады?

1. АИТВ-ға тексеруден өту қажет. АИТВ-ға тестілеуден өту — вирустың өзін емес, арнайы нәруыздар — АИТВ-ға антиденелерді анықтауға негізделген қан талдау әдісі.

2. Тестілеу нәтижелері мынандай: Оң нәтиже — бұл қан құрамында АИТВ-ға антиденелер бар, яғни адам АИТВ жұқтырған

және басқа адамдарға жұқтыруы мүмкін екендігін білдіреді. ТЕРІС нәтиже — бұл қан құрамында қазір АИТВ-ға антиденелер жоқ, яғни адам АИТВ жұқтырмаған және жасырын кезеңде «аралықты» қалуда.

Бұл аурудың қауіптілігі сол бұл өте жай дамиды ауру. Ұзақ жылдар бойы жұқтырғаннан кейін ауру екенін білмей жүріп қалуы мүмкін. Егерде ол қанын АИТВ инфекцияға тексермесе, серологиялық терезе уақыты болады. Ол 2 аптадан 6 айға дейінгі уақыт. Кейбір адамдарда иммунитеті мықты болса одан да ұзаққа созылуы мүмкін. Осы уақыт аралығында қан өткізсе де көрсетпеуі мүмкін. Себебі антиденелердің саны жеткіліксіз болғандықтан тест системалары көрсете алмауы мүмкін. Балаларға көбінесе осы уақыт

Нақты белгілері: ОРВИ сияқты дене қызуының ұзақ уақыт көтерілуі, әлсіздік, іштің өтуі ұзақ уақытқа созылған, дене салмағының төмендеуі, лимфа түйіндерінің ұлғаюы 2-3 тен аса, көбінесе симптомсыз болуы мүмкін. АИТВ жұқтырғанын тек анализ арқылы ғана анықтауға болады. Алдын алу үшін жылына 1 рет кез келген адам тексерілуі тиіс. Тексерілу қол жетімді және тегін.

**Г.ТАСТАНБЕКОВА,
ШЖҚ «Алакөл аудандық орталық ауруханасы» МКК,
АИТВ бөлмесінің медбикесі.**

Жатыр мойны обырының алдын алу

Қазақстанда әйелдер арасында жатыр мойны обыры сүт безі қатерлі ісігінен кейінгі екінші орында тұр. Елімізде жыл сайын 1800 әйел жатыр мойны обырына шалдыққан болса, 600 әйел осы дерттен көз жұмады.

Жатыр мойны обыры - бұл жатыр мойны эпителийінде пайда болатын қатерлі ісік.

Жатыр мойны обырының ең жоғары деңгейі 40-44 жас аралығында кездеседі. Ең басында бұл ауру еш симптомсыз болуы мүмкін. Жатыр мойны обырының ерте көріністерін жыныс жолдарынан сулы немесе қанды бөліністерден байқауға болады. Бөліністердің жағымсыз иісі болуы мүмкін. Іштің және бел аймағының төменгі бөлігіндегі ауырсыну қосылады, ал кейінгі кезеңдерде арқа мен аяқтың ауыруы, салмақ жоғалту, аяқтың ісінуі, зәрдегі қанның пайда болуы сияқты белгілері байқалады.

Қазіргі уақытта адам папиллома вирусының (АПВ) жиілігі мен жатыр мойны обырының даму қаупінің өзара байланысы дәлелденіп отыр. АПВ-ның 100-ден астам түрі бар. Бұл вирустардың көпшілігі теріде сүйелдер тудырады және ешқандай қауіп төндірмейді. Бірақ бұл вирустың шамамен 30 түрі жақын аймақтың шырышты қабығын тітіркендіреді. Олардың жартысына жуығы жыныс мүшелерінде сүйелдер тудырады (сүйел түймешіктері, жыныс жолдарындағы сүйелдер), ал вирустың 14 түрі қатерлі ісік ауруын тудыруы мүмкін, оларды қауіптілігі жоғары АПВ деп атайды. Қауіптілігі жоғары АПВ-ның ең маңыздылары АПВ 16 және 18 болып табылады, өйткені олар бүкіл әлем бойынша жатыр мойны обырының шамамен 70-72% негізгі себебі болып табылады.

Адам папиллома вирустары жыныстық қатынас арқылы таралады және көбінесе жастарда кездеседі. Олар әдетте иммундық жүйемен бейтараптандырылып, инфекция өздігінен емделеді. Алайда, жоғары қауіпті АПВ-ның ұзақ уақыт болуы жатыр мойнының қалыптан тыс жасушаларының дамуына әкелуі мүмкін. Бұл жағдай қатерлі ісікке дейінгі кезең болып саналады, ол жатыр мойны обырына айналуы мүмкін. Жатыр мойны обыры қатерлі ісікке дейінгі барлық адамдарда дамымайды, бірақ оның кімде болатынын болжау өте қиын.

Жатыр мойны обырының алдын алудың алғашқы шаралары - профилактикалық егулер. АПВ қарсы вакцина өлімге апаратын аурумен күрестегі нағыз қорғанысын болып табылады. Егер АПВ-ға қарсы вакцинация жасәспірім кезінде, жыныстық өмір басталғанға дейін жүргізілсе, жоғары тиімділікке ие. Бірақ вакцинацияның тиімділігі қартайған кезде де жоғары. Адам АПВ түрлерінің бірін жұқтырған болса да, ол оны басқалардан қорғай алады.

Жатыр мойны обырын ерте теріе диагностикалаудың тиімді әдістерінің бірі скринингтік бағдарламаға қатысу. Скрининг бұл белгілі бір жастағы сау адамдарды алдын ала медициналық тексеруден өткізу, қауіп факторлары мен ауруларының ерте сатысында анықтау.

Жатыр мойны обырын ерте анықтауға арналған Ұлттық скринингтік бағдарлама жатыр мойнынан ПАП-тестке жағынды алу түрінде 30 мен 70 жас аралығындағы әйелдерге әр 4 жыл сайын тегін жүргізіледі. АПВ-ға қарсы вакцинацияланған әйелдер де жатыр мойны обырының тұрақты скринингінен өтіп тұруы қажет. Тұрақты цитологиялық талдаулармен

бірге егу денені аурудан қорғауды одан әрі арттырады, бұл көптеген әйелдердің өмірін сақтап қалуға септігін тигізеді.

Скрининг өзіңіз тіркелген медициналық мекемеде жүргізіледі. Салғырт қарамай уақытылы тексерістен өтуге шақырамын. Қазіргі онкология жасарып келеді, сондықтан мұқият болыңыздар!

Жатыр мойнын тұрақты тексеру - бұл осы аурудың дамуын болдырмаудың негізгі әдісі. Сондықтан барлық қыз-келіншек өз денсаулығына әркез қамқорлық көрсетуі керек.

Әйел саулығы — ұрпақ саулығы! Әйел денсаулығы дегенді біз тереңнен түсінуіміз керек. Яғни, кішкентай қыз бала да, жасәспірім қызда, бойжеткеннің де осы мәселеге қатысы бар. Бұл дегеніміз — репродуктивті денсаулығын бала кезінен қолға алу керек деген сөз. Жыныстық қатынастың ерте басталуы, аз қимылды өмір салты, дұрыс тамақтанбау бүгінгі күннің басты мәселесі. Сондықтан аурулардың алдын алу және денсаулығын сақтау бойынша шараларды бала кезінен бастау керек, сонымен қатар осы мәселеге жасәспірім жасында, яғни жыныстық жетілу кезінде ерекше назар аударған дұрыс. Денсаулықты сақтау - ұзақ та сапалы өмір сүруге көмектеседі, яғни алдын алу емдеуден де әлдеқайда тиімдірек.

Құрметті қыз — келіншектер өз денсаулықтарыңызды күтуге, демек сапалы өмірге алғашқы қадамды бүгін жасаңыз! Бірінші орынға өз денсаулығыңызды қойыңыздар! Айналадағы тіршіліктің барлығын жақсы көріңіз! Дені сау, әдемі, бақытты әйел балаға да, күйеуге де, қоғамға да керек!

**Анар АРГЫНБАЕВА,
ШЖҚ «Алакөл аудандық орталық ауруханасы» МКК-нің акушер-гинекологі.**

ТМРБҚ және ТҚК – Жетісу облысы Департамент жария тыңдауларды өткізеді

Жетісу облысы, Талдықорған қаласы, Қабанбай батыр көшесі, 78 үйде орналасқан Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Табиғи монополияларды реттеу, бәсекелестікті және тұтынушылардың құқықтарын қорғау комитетінің Жетісу облысы бойынша департаменті, ШЖҚ «Алакөл Су» МКК-ның таратушы желілер арқылы суды беру қызметіне оңайлатылған тәртіппен тариф және тарифтік сметасының жобасын талқылау бойынша:

2024 жылдың 27 наурызда сағат 09:00-де Алакөл ауданы, Үшарал қаласы, Үшарал қалалық әкімшілігінде;

10:00-де Алакөл ауданы, Қазақстан ауылы, Қазақстан ауылының әкімшілігінде.

11:00-де Алакөл ауданы, Бұлақты ауылы, Бұлақты ауылының әкімшілігінде;

12:00-де Алакөл ауданы, Ақтүбек ауылы, Ақтүбек а/о әкімшілігінде;

14:00-де Алакөл ауданы, Қайнар ауылы, Қайнар ауылының әкімшілігінде;

15:00-де Алакөл ауданы, Жайпақ ауылы, Жайпақ ауылының әкімшілігінде;

16:00-де Алакөл ауданы, Ынталы ауылы, Ынталы ауылының әкімшілігінде;

2024 жылдың 28 наурызда сағат 09:00-де Алакөл ауданы, Ақши ауылы, Ырғайты а/о әкімшілігінде;

10:00-де Алакөл ауданы, Көктұма ауылы, Мәдениет үйінде;

11:00-де Алакөл ауданы, Қарабұлақ ауылы, Қарабұлақ орта мектебінің акт залында;

12:00-де Алакөл ауданы, Жанана ауылы, Жанана ауылының әкімшілігінде;

14:00-де Алакөл ауданы, Еңбекші ауылы, Еңбекші ауылының әкімшілігінде;

15:00-де Алакөл ауданы, Архарлы ауылы, Архарлы ауылының әкімшілігінде;

16:00-де Алакөл ауданы, Қамысқала ауылы, Қамысқала ауылының әкімшілігінде;

2024 жылдың 29 наурызда сағат 09:00-де Қабанбай ауылының әкімшілігінде; Алакөл ауданы Қабанбай ауыл тұрғындары, Ақжар ауыл тұрғындары, Екпінді ауыл тұрғындары, Қоңыр ауыл тұрғындары, Қарлығаш ауыл тұрғындары, Жыланды ауыл тұрғындары, Лепсі ауыл тұрғындары,, Қызылқайың ауыл тұрғындары, Көлбай ауыл тұрғындары, Сапақ ауыл тұрғындары, Тоқжайлау ауыл тұрғындары,, Үшбұлақ ауыл тұрғындары,, Теректі ауыл тұрғындары, Талдыбұлақ ауыл тұрғындары

Жария тыңдауларға депутаттар, тәуелсіз сарапшылар, мемлекеттік органдардың, қызмет тұтынушылардың, бұқаралық ақпарат құралдарының өкілдері шақырылады.

Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Табиғи монополияларды реттеу, бәсекелестікті және тұтынушылардың құқықтарын қорғау комитетінің Жетісу облысы бойынша департаменті, «Алакөл су» МКК-ның кәріз жүйесінің тарифін қорғауға жария тыңдауларын өткізеді.

Өткізілетін уақыты мен мекенжайы: 29.03.2024 ж. сағ: 17:00. 1 / 2 Әскери қалашық, Қонаев көшесі №70 үй.

МӘМС Жарналарын төлеу...

МӘМС жүйесінде «Сақтандырылған» мәртебесіне ие болу үшін жарналарды алдын ала 12 айға төлеу мүмкіндігі тек дербес тәуелсіз төлеушілерде бар.

Дербес төлеушілер деген кімдер?

Дербес төлеушілер қатарына ресми түрде жұмыс істемейтіндер және жеке кәсіпкерлік қызмет атқармайтын тұлғалар кіреді.

Бір жыл алдын ала қанша төлеу керек?

2024 жылы дербес төлеушілер үшін бір айлық МӘМС жарнасының құны 4 250 теңгені құрайды, яғни 12 айға бұл сомма 51 000 теңге.

МӘМС жарналарын дербес төлеуші ретінде қалай төлеу керек?

Жарналарды ағымдағы айдан бастап төлеу керек. Егер қазір ағымдағы ай 2024 жылдың ақпан айы болса, онда жарналарды 2024 жыл ақпан-2025 жыл қаңтар кезеңі үшін төлеу керек. Жарналарды әр ай үшін жеке төлеу қажеттігін естен

шығармаңыз. Төлемді кез келген банкте, АҚ «Қазпошта», төлем терминалдары немесе банктердің мобильді қосымшалары арқылы төлеуге болады.

МӘМС-те сақтандыру мәртебесі қанша уақыттан кейін беріледі?

Егер барлық шарттар орындалса:

- болашақ 12 ай төленген болса (ағымдағы айдан бастап)

- барлық 12 төлем бір күнде төленсе

содан кейін сақтандыру мәртебесі 3 жұмыс күні ішінде беріледі.

Естеріңізге сала кетейік, медициналық көмек алу мәселелері туындаған жағдайда кез келген емханада бар Пациенттерді қолдау қызметіне немесе Жетісу облысы бойынша Әлеуметтік медициналық сақтандыру қорының филиалына хабарласа аласыз: + 7 7282 55 90 06, 55 90 07, 55 90 13.

«Әлеуметтік медициналық сақтандыру қоры» КЕАҚ Жетісу облысы бойынша филиалы.

Меншік иесі:
«Алакөл айнасы» ЖШС-і.

Құрылтайшы:
Ғалым АЗАТҰЛЫ

Директор - Ғалым Азатұлы

Бас редактор - Алмат ЕСЕНБЕКОВ.

Телефондар:

Директор: 3-52-63

Бас редактор: 3-52-68

Бас редактордың орынбасары: 3-51-74

E-mail: alakred@mail.ru

Сайт: alakol-aynasy.kz

Газет аптасына бір рет сенбі күні қазақ және орыс тілдерінде шығады

Газета выходит один раз в неделю в субботу на казахском и русском языках

Қазақстан Республикасы Ақпарат және қоғамдық даму министрлігінде 2021 жылғы 24 желтоқсанда тіркеліп, №КЗ34VPY00044522 куәлігі берілген.

Үшарал қаласы, Жеңіс көшесі, 129.
ИНДЕКС: 040200.

Осы шығарылымның таралымы 3260

Газет «Алакөл баспагері» жеке кәсіпкерлігінде басылады.
Инд.: 040200. Үшарал қаласы, Жеңіс көшесі, 129. Тел.: 3-52-84.